

Библиотека „Календар”

книга 118

Copyright © 2022 Владан Матић

Copyright © 2022, за српски језик, за Србију и Црну Гору, АГОРА

Ова публикација се у целини или у деловима не сме умножавати, прештамповати или преносити у било којој форми или било којим средством без дозволе аутора или издавача, нити може бити на било који други начин или било којим другим средствима дистрибуирана или умножавана без одобрења издавача. Сва права за објављивање ове књиге задржавају аутор и издавач по одредбама закона о ауторским правима.

ВЛАДАН МАТИЋ

ШАМАР

роман

Први део – Путник

АРХИПЕЛАГ

Пролазе бродови.

Једрилице пресецају једна другој пут.

Галебови узлећу, па се стрмоглављују и настављају свој лет пратећи путање бродова.

Недавно: славила се Дугодневница.

Недавно: певало се у летњим ноћима у којима нема таме.

Овде сваког дана пролазе огромни бродови.

Ово је Стокхолм, а није Стокхолм.

Ово је бескрајни лавиринт једног мора које је море, а није море.

Овде су црвене куће од дрвета, траве повијене ветром.

И стење у мору, које није море.

Које је некада било језеро, па је постало море.

Ово је Архипелаг, низови острва који се простиру у свим правцима.

Видимо јунака који путује међу овим острвима, пратећи сопствени низ међу тим низовима.

Ово је путовање међу острвима, и путовање по његовом сећању.

Његово сећање је као низ острва који извире из тамне воде.

А ми се, разуме се, питамо да ли је овај низ насумичан, и шта представља.

ОНАЈ КОЈИ ПУТУЈЕ

Зове се Драган.

Силази са последње станице плаве линије метроа и гледа острво Лидинге, почетак стокхолмског архипелага.

Дан је 23. август, година 2009.

Драган излази из метроа и гледа око себе. Иза њега је брдо из којег је воз управо изронио. Испред њега је железнички мост, на којем стоји композиција минијатурног воза. Воз је спреман за полазак. Улази, смешта се на седиште са десне стране и, недуго затим, воз креће.

Са леве стране моста је залив. На почетку залива је низ кућа који се продужава паралелно с мостом у дубину острва. Куће су двоспратнице, од дрвета. Вода залива прелива се у свим бојама од плаве до смеђе, непрозирна и тешка као цео Балтик. По плићацима расту трске и пливају патке и лабудови.

Воз прелази мост, и скреће десно. Сада се изнад воза уздижу високе зграде, а испред и са десне стране види се Стокхолм. Прво се уочава лука недалеко од станице ме-

троа на којој се искрцао, па некакво острво, па још једна лука. Иза ње, на узвишици, уздиже се висока зграда од цигала.

Воз сада скреће лево, и почиње да се успиње падином. Око пруге су борове шуме. Пролази прво поред малених насеља, која се претварају у уређене групе кућа, па у групице кућа неповезане икаквим редом. Са десне стране је отворено море, или мореуз, јер мало даље опет се продужава копно, или наставља непрекинути низ острва.

Огромни бродови крећу у правцу кретања воза.

Воз успорава, и то је последња станица. Силази и креће ка маленом молу ка којем из правца Стокхолма долази бродоћ са неколицином путника. Још увек је рано. Изнад невелике групе путника који стоје на молу и чекају бродоћ, лете огромни галебови. Испред мола, докле поглед сеже, низ је малених острва са понеком кућом и једрилицом која само што није испловила.

Укрцава се. Брод креће за оним гигантским бродовима које је мало пре видео из воза. Сада већ види и једрилице које круже између омањих острва, или стења. Њихове посаде машу путницима који стоје крај оградe, а ови одмахују и њима и људима који су изашли да се сунчају испред кућа посејаних по овом архипелагу.

Бродови тромо маневришу, крећући се путањом између острва која изгледа истовремено насумично ода-

брана и прорачуната у картама које се генерацијама чувају као највећа тајна.

То је пут кроз лавиринт у чијем срцу лежи Стокхолм, али то је нека сасвим друга прича која с Драгановом скоро да нема никакве везе.